

3. Není to divné, že malý ježek má méně obrany než dospělý ježek? (Tato otázka zvláště dětem vrtala hlavou, vzpomněly si, že i jiní živočichové mají málo chráněná mláďata. Děti přenášely princip lidské péče o mláďata na všechna mláďata a zatím nechápou, že v přírodě to je jinak.)

3. Aktivity po četbě

Chtěla jsem, aby si děti samy zapsaly do třetího sloupečku tabulky „Vím – Chci vědět – *Dozvěděl/a jsem se*“, co nového se o ježkovi dnes dozvěděly, případně jaké mají otázky.

Děti si nejprve zkusily samostatně odpovědět na otázky:

- Kdo je nepřítelem ježka?
- Jak se brání ježek před nepřítelem?
- Které smysly má ježek vyvinuté lépe a které hůře?
- Proč se malá ježčata v pelíšku nemohou popíchat?
- Čím se živí ježek?
- Kde můžeme ježka vidět? Kde žije?

Pak se poradily ve dvojicích a pak jsme si na otázky odpověděli společně.

Nakonec si děti vybraly, co si chtějí zapsat do posledního sloupečku tabulky – *dozvěděl/a jsem se*. Instrukce zněla, aby si zapsaly to, co by si opravdu chtěly o ježkovi pamatovat. Pod tabulku si měly zapsat jednu otázku, na kterou nedostaly v hodině odpověď a chtěly by ji získat.

Žáci několik zápisů přečetli a všechny tabulky jsme pak vyvěsili na naši nástěnku. Druhý den před odchodem domů si děti tabulky zařadily do portfolií.

Práci jsme přetáhli o 15 minut. Daly by se zkrátit fáze otázek. To by ale byla škoda, protože právě o nácvik zvědavého ptaní se nad textem nám šlo. Děti měly moc dobré otázky, které je samotné motivovaly k další práci, a příště přinesly spoustu informací o ježkovi. Ty jsme si uvedli pro celou třídu a zařadili do *třídní knihy o světě* (šanon na ukládání materiálů, které děti donesou jako doplnění látky nebo jako zajímavost).

Druhý den jsem se s žáky vrátila k otázkám, které jsme si kladli o ježkovi. Měla jsem některé připravené na velkém papíře, děti samy ještě doplnily další, na které si ze včerejška vzpomněly. Zkoušeli jsme na každou rychle odpovědět a připsali jsme si ke každé, zda odpověď je v textu, nebo není. Zopakovali jsme si (říkali to sami žáci), že jsme se tedy ptali dvojím druhem otázek:

- na které bylo možné najít odpověď hned v textu
- na které text neodpovídal, ale bylo zajímavé zkusit si na ně odpovědět z hlavy nebo si o nich popovídat se spolužáky

Žáci sami usoudili, že druhý typ otázek je zajímavější a že jim pomůže pochopit mnohem víc o tom, o čem se učí. Někteří říkali, že takové otázky je nutí hledat si další povídání o zvířátku – že takové otázky vzbuzují zvědavost.

4.2 Čtení s předvídaním

Hana Košťálová

Žáci čtou samostatně text, který je rozdělený na části. Před četbou každé části předvídají, o čem asi budou číst. Učitel je vede k tomu, aby své předpovědi zdůvodňovali, aby rozpoznávali vodítka pro předpovědi.